

Huvudman

Huddinge kommun
huddinge@huddinge.se

Beslut

Datum 2026-03-25
Dnr SI 2025:11844
Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå vid Yrkesakademin/Fryksdalsbacken 26, Farsta för Huddinge kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Huddinge kommun att senast den **13 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att handledare vid arbetsplatsförlagt lärande (APL) har nödvändiga kunskaper för uppdraget och i övrigt bedöms lämpliga samt rörande planen mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Huddinge kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Huddinge kommun ska vidta följande åtgärder

Handledare vid APL har nödvändiga kunskaper för uppdraget och bedöms i övrigt lämpliga

1. Se till att samtliga elevers handledare vid APL har nödvändiga kunskaper för uppdraget och även i övrigt bedöms vara lämpliga. Huvudmannen ska, i samband med redovisning av vidtagna åtgärder, inkomma med en redogörelse för hur det säkerställs att samtliga handledare har nödvändiga kunskaper för uppdraget och även i övrigt bedöms vara lämpliga. (2 kap. 30 § förordningen om vuxenutbildning [2011:1108])

Plan mot kränkande behandling

2. Se till att verksamheten har en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de

planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Aktuell plan ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att eleverna ges arbetsplatsförlagt lärande i den omfattning som de har rätt till samt att rektor fattar beslut om vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska genomföras som APL.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:11844) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i Huddinge kommun. Tillsynen i detta ärende är avgränsad till verksamheten vid Yrkesakademin/Fryksdalsbacken 26, Farsta och de sammanhållna yrkesutbildningarna till personbilmekaniker samt yrkesförare lastbil och yrkesförare lastbil med tungt släp som ges genom närundervisning. Det är huvudmannen för utbildningen, Huddinge kommun, som är ytterst ansvarig för utbildningen och att eleverna får den utbildning som de har rätt till.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om den aktuella utbildningen följer gällande bestämmelser om arbetsplatsförlagt lärande och plan mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer den 10 och 11 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat rektors beslut gällande arbetsplatsförlagt lärande och verksamhetens plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Handledare vid APL har nödvändiga kunskaper för uppdraget och har i övrigt bedömts lämpliga

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att alla elever ska ha en utsedd handledare på APL och att det säkerställs genom att läraren har kontakt med APL-platsen inför elevens APL. Inom den sammanhållna yrkesutbildningen till personbilmekaniker finns det enligt intervjuade lärare upprättade rutiner och dokumentation gällande hur kontakt med APL-handledare ska ske och vilken information handledaren ska ges inför elevens APL. Motsvarande dokumentation finns enligt lärarna inte för de sammanhållna yrkesutbildningarna till yrkesförare lastbil och lastbil med tungt släp. För dessa utbildningar säkerställs att handledaren har nödvändiga kunskaper och handledarens lämplighet via muntlig kommunikation mellan läraren och handledaren. Enligt kompletterande uppgifter från rektorn sker även skriftlig kontakt mellan lärare och handledare för dessa utbildningar. Enligt rektorn ska det inför APL skrivas kontrakt med arbetsplatserna och lärarna ska i samband med detta kontrollera handledarens kunskaper och lämplighet.

Av intervju med elever som började på den sammanhållna yrkesutbildningen till yrkesförare lastbil i januari 2026, framgår att två elever har påbörjat APL. Eleverna uppger att lärarna har informerat eleverna om att de själva kan välja när under utbildningen de vill genomföra APL. Eleverna har närundervisning två dagar per vecka och kan använda övriga dagar till självstudier eller APL.

Av intervju med rektorn och lärarna framgår att de inte har kännedom om att två elever som påbörjade sin utbildning i januari 2026 inom den sammanhållna yrkesutbildningen till yrkesförare lastbil har påbörjat APL. Enligt rektorn och lärarna har ett missförstånd uppstått i kommunikationen mellan lärare och elever gällande elevernas APL. Lärarna beskriver att de har pratat med eleverna om APL och att eleverna utifrån det kan ha

påbörjat APL på eget initiativ. Rektorn uppger att för elever som läser de sammanhållna yrkesutbildningarna till yrkesförare lastbil och lastbil med tungt släp, varierar det när APL-dagarna förläggs under utbildningen. Elever kan börja med APL tidigt i utbildningen för att bli färdiga med denna del.

De två elever som har APL uppger i intervju att deras APL-handledare inte har kontaktats av någon lärare eller annan personal från verksamheten inför eller under elevernas APL. Enligt eleverna är det närstående till dem som är handledare. Eleverna uppger vidare att varken de eller deras APL-handledare fått information om vilket centralt innehåll som ska genomföras under APL. Den skriftliga information som eleverna har fått från verksamheten för att lämna till handledarna omfattar enligt eleverna deras förmåga att passa tider och elevernas agerande på arbetsplatsen. APL-handledarna har inte heller fått någon information gällande bedömning av elevernas kunskaper. Av kompletterande uppgifter från rektor framgår att verksamhetens rutiner för att säkerställa handledarens kompetens och lämplighet inför APL, inte har följts för dessa elever.

Rättslig reglering

Av förordningen om vuxenutbildning framgår att för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenhet för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. (2 kap. 30 § förordningen om vuxenutbildning)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte säkerställt att alla elevers handledare har nödvändiga kunskaper för uppdraget och även i övrigt bedöms vara lämpliga. Tillsynen visar att det finns elever som genomför APL utan att deras handledare har fått någon information från verksamheten kring vad som förväntas av handledaren eller om vilka delar av det centrala innehållet som ska behandlas under det arbetsplatsförlagda lärandet. Inte heller har någon information gällande bedömning av elevens kunskaper förmedlats till handledarna. Verksamheten har inte heller gjort en bedömning av om dessa handledare är lämpliga för uppdraget.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår visserligen att det finns rutiner för hur handledare utses, bedöms vara lämpliga och för hur handledarna får information om uppdraget och vilka delar av ämnen som ska genomföras under APL. Rektorn uppger dock i kompletterande uppgifter att verksamhetens upprättade rutiner inte har följts för aktuella elever.

Kravet gällande nödvändiga kunskaper innefattar att handledarna ska vara informerade om vilka nivåer, delar av nivåer samt moment där i som den elev de ansvarar för ska genomföra på arbetsplatsen. Handledarna ska

därutöver även ha kunskaper om utbildningens förutsättningar, exempelvis målen och kunskapskraven för utbildningen och i övrigt bedömas lämpliga.

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att det finns en gällande plan mot kränkande behandling för verksamheten, vilken upprättades i början av verksamhetsåret 2025. Vidare framgår av intervju med rektorn att verksamheten årligen genomför flera kartläggningar för att följa upp elevernas upplevelse av trygghet, men att kartläggningarna de senaste två åren inte har föranlett behov av att skriva in åtgärder för att förebygga kränkande behandling i planen mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har tagit del av verksamhetens plan mot kränkande behandling och det framgår att planen saknar en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen innehåller inte heller en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året eller en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i att se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling som uppfyller lagens krav. Utredningen visar att den nu gällande planen saknar en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Huddinge kommuns verksamhet vid Yrkesakademin/Fryksdalsbacken 26 Farsta uppfyller inte författningarnas krav vad gäller handledares kunskaper och lämplighet samt plan mot kränkande behandling. Det finns därför skäl att förelägga Huddinge kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Omfattning av APL och rektors beslut om APL

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn och lärarna uppger i intervjuer att samtliga elever som läser de sammanhållna yrkesutbildningarna till personbilsmekaniker, yrkesförare lastbil och yrkesförare lastbil med tungt släp ges minst 15 procent APL under sin utbildning. Vid intervjuer med rektorn och elever som läser de sammanhållna yrkesutbildningarna till yrkesförare lastbil (600 poäng) och yrkesförare lastbil med tungt släp (800 poäng) uppger eleverna att de under sin utbildning har APL i 20 respektive 25 dagar. I samband med kommunikering av tjänsteanteckning har rektorn inkommit med ett förtydligande av vilket det framgår att eleverna som läser de sammanhållna yrkesutbildningarna till yrkesförare lastbil och yrkesförare lastbil med tungt släp har APL i 25 respektive 30 dagar.

Rektorn uppger vid intervjun att det varierar när under utbildningarna till yrkesförare som APL-dagarna genomförs. Elever som snabbt vill påbörja sin APL kan göra det redan i början av utbildningen för att bli färdig med denna del.

Av intervjuer med lärare och rektorn samt av inskickade rektorsbeslut gällande APL framgår att verksamhetens rektor fattar beslut om vilka delar av nivåer i ämnen som ska genomföras som APL.

Rättslig reglering

Av förordningen om vuxenutbildning framgår att i en sammanhållen yrkesutbildning ska omfattningen av arbetsplatsförlagt lärande för varje elev vara minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen. Om det är lämpligt med hänsyn till elevens behov och förutsättningar och eleven begär det, får rektorn fatta beslut att det arbetsförlagda lärandet ska omfatta mindre än 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen eller undantas helt för den eleven. (2 kap. 28 § förordningen om vuxenutbildning)

I förordningen om vuxenutbildning anges bland annat att när det gäller sammanhållna yrkesutbildningar beslutar rektorn vilka nivåer i ämnen

eller delar av sådana nivåer som ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande (2 kap. 27 § förordningen om vuxenutbildning).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter har inte framkommit att verksamheten brutit mot bestämmelserna gällande att eleverna ges arbetsplatsförlagt lärande i den omfattning som de har rätt till samt att rektor fattar beslut om vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska genomföras som APL. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

X Kajsa Holmqvist Risto

Beslutsfattare

Signerat av: Kajsa Holmqvist Risto

X Ulrika Hultberg

Föredragande

Signerat av: Ulrika Hultberg